

**Handläggare**  
Annika Risel  
Telefon: 08-508 336 07**Till**  
Utbildningsnämnden  
2016-08-18

## En försöksverksamhet med betyg från årskurs 4

Svar på remiss från kommunstyrelsen, dnr. 000804/2016.

### Förvaltningens förslag till beslut

1. Utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen.
2. Beslutet justeras omedelbart.

Tony Mufic  
UtbildningsdirektörInger Pripp  
Grundskoledirektör

### Sammanfattning

En promemoria från utbildningsdepartementet har skickats på remiss till Stockholms stad. Bakgrunden till promemorian är bland annat att kunskapsresultaten i den svenska grundskolan behöver förbättras. En del i arbetet med att förbättra kunskapsresultaten är att säkerställa att alla elever tidigt får den ledning och stimulans som de behöver för att de ska kunna utvecklas så långt som möjligt. I promemorian föreslås att det i skollagen införs ett bemyndigande för regeringen att besluta om en försöksverksamhet med betyg i årskurs 4 och 5 i grundskolan, grundsärskolan och sameskolan och i årskurs 5 och 6 i specialskolan.

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget att införa denna försöksverksamhet med betyg enligt de förutsättningar som anges. Förvaltningen vill dock skicka med vissa synpunkter gällande förslaget.

### **Ärendets beredning**

Ärendet har beretts inom grundskoleavdelningen i samverkan med avdelningen för utveckling och samordning.

### **Bakgrund/Ärendet**

En promemoria från utbildningsdepartementet har skickats på remiss till Stockholms stad. Bakgrunden till promemorian är bland annat att kunskapsresultaten i den svenska grundskolan behöver förbättras. En del i arbetet med att förbättra kunskapsresultaten är att säkerställa att alla elever tidigt får den ledning och stimulans som de behöver för att de ska kunna utvecklas så långt som möjligt. En rad åtgärder vidtas nationellt för att försöka säkerställa att tidiga insatser ges.

I promemorian föreslås att det i skollagen införs ett bemyndigande för regeringen att besluta om en försöksverksamhet med betyg i årskurs 4 och 5 i grundskolan, grundsärskolan och sameskolan och i årskurs 5 och 6 i specialskolan. Det föreslås också en förordning i vilken försöksverksamheten regleras.

Förslaget till lagändring och förordning föreslås träda i kraft den 1 april 2017. Förordningen föreslås att tillämpas på utbildning från och med läsåret 2017/2018 och upphöra att gälla vid utgången av juni 2021.

### **Nuvarande bestämmelser om betyg och tidigare förslag**

Idag sätts betyg i slutet av varje termin från och med årskurs 6 i alla ämnen som eleven har fått undervisning i. Detsamma gäller i grundsärskolan, om en elev eller elevens vårdnadshavare begär det, och i sameskolan. Motsvarande gäller även i specialskolan, från och med årskurs 7. Vissa undantag gäller för språkval och när det gäller sammanfattande betyg i SO och NO.

I departementspromemorian ”En bättre skolstart för alla: bedömning och betyg för progression i lärandet” har tidigare föreslagits att betyg ska införas i årskurs 4 och 5 i grundskolan och motsvarande skolformer. Promemorian remitterades i augusti 2014. En stor majoritet av remissinstanserna var negativa till förslaget att införa betyg från årskurs 4, bland annat framfördes synpunkter om att införandet av betyg från årskurs 6 bör utvärderas innan ytterligare steg tas när det gäller tidigare betyg.

I februari 2015 ingick Socialdemokraterna, Moderata samlingspartiet, Miljöpartiet de gröna, Centerpartiet, Liberalerna och Kristdemokraterna en överenskommelse inom skolans område. Där framgår bland annat att betyg från och med årskurs 6 kvarstår

och att en försöksverksamhet ska införas där skolor ska få ge betyg från och med årskurs 4.

### **Förvaltningens synpunkter**

Förvaltningen ställer sig bakom förslaget att införa en försöksverksamhet med betyg i årskurs 4 och 5 i grundskolan, grundsärskolan och sameskolan och i årskurs 5 och 6 i specialskolan enligt de förutsättningar som anges. Förvaltningen vill dock skicka med vissa synpunkter gällande förslaget, vilka tas upp nedan. Generellt anser förvaltningen att skolan har genomgått många olika reformer under senare år och att det är av stor vikt att ytterligare förändringar genomförs på ett väl förberett och genomtänkt sätt även när det gäller frivillig försöksverksamhet.

### **6. En försöksverksamhet med betyg från årskurs 4**

#### **Förslag:**

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer ska få meddela föreskrifter om en försöksverksamhet som omfattar högst etthundra skolenheter och som avser betygssättning i årskurs 4 och 5 i grundskolan, grundsärskolan och sameskolan och i årskurs 5 och 6 i specialskolan. I sådana föreskrifter ska undantag få göras även från bestämmelser i skollagen om skyldighet att ge viss skriftlig information i en individuell utvecklingsplan i de aktuella årskurserna och skolformerna.

#### **Bedömning:** Försöksverksamheten ska regleras i förordning.

Försöksverksamheten ska bygga på frivillighet. En huvudman får bara delta i försöksverksamheten om intresse att delta finns hos berörd skolenhets ledning och lärare. Samråd ska ha skett med berörda föräldrar genom att de har fått möjlighet att yttra sig och även elever vid berörda skolenheter ska ha fått möjlighet att yttra sig.

Försöksverksamheten ska omfatta högst en fjärdedel av skolorna inom en ansökande skolhuvudman och högst etthundra skolor totalt i hela landet.

Huvudmannens skyldighet att en gång per läsår i en skriftlig individuell utvecklingsplan ge viss information om en elevs skolgång ska inte gälla när elever i försöksverksamheten får betyg i årskurs 4, 5 och 6.

Statens skolverk ska administrera försöksverksamheten och hantera ansökningar från skolhuvudmän som önskar delta. Skolverket ska verka för att försöksverksamheten pågår i skolor med olika elevsammansättningar och att en lämplig geografisk spridning finns.

Förvaltningen anser att det är positivt att försöksverksamheten ska bygga på frivillighet och endast omfatta skolor där skolläda och lärare vill delta. Det är även bra att vårdnadshavare och elever får möjlighet att yttra sig. Detta är särskilt viktigt eftersom skolan har omfattats av flera genomgripande reformer under senare år och ytterligare satsningar och förändringar kommer allteftersom och påverkar skolan på olika sätt.

Det är vidare bra att de skriftliga individuella utvecklingsplanerna inte ska gälla när elever i försöksverksamheten får betyg i årskurs 4, 5 och 6. Att renodla och inte belasta skolorna mer än uppdraget kräver ligger i linje med ytterligare en remiss som utbildningsnämnden nyligen har behandlat, den offentliga statliga utredningen "Likvärdigt, rättssäkert och effektivt – ett nytt nationellt system för kunskapsbedömning". Förslagen i denna remiss syftar till att tydliggöra de olika delarna inom kunskapsbedömningssystemet samt effektivisera och underlätta lärarnas arbetssituation.

Förvaltningen instämmer i vad vissa tidigare remissinstanser har fört fram, att införandet av betyg i årskurs 6 bör utvärderas innan man går vidare med ytterligare betyg i lägre årskurser. Särskilt med tanke på att forskningen i Sverige om betygets betydelse för elevernas resultat är så begränsad att det är svårt att uttala sig om effekterna. Enligt remissen har Skolverket fått i uppdrag att utvärdera betyg i årskurs 6 och uppdraget ska redovisas i december 2016. Enligt remissen och ovan nämnda statliga utredning upplever både lärare och elever vissa problem med den nya betygsskalan. Det gäller bland annat att en del kunskapskrav inte är tillräckligt tydliga och att en elev måste ha uppfyllt hela kunskapskravet för ett visst betygssteg för att få det betyget. Förvaltningen menar att både utvärderingen av betyg i årskurs 6 och översynen av betygsskalan är något som bör beaktas i samband med en försöksverksamhet i åk 4, 5 och 6.

Förutom att svenska elevers kunskapsresultat har försämrats över tid noterar också förvaltningen en ökad resultatspridning utifrån elevernas socioekonomiska förutsättningar. I remissen hänvisas till Vetenskapsrådets sammanställning av forskningsläget, bland annat avseende betygsfrågan, där det framgår att lågpresterande och yngre elever påverkas mer negativt av betygssättning jämfört med äldre och högpresterande elever. Låga betyg skulle kunna leda till låg självkänsla som kan påverka resultatutvecklingen negativt. Eftersom skolor som deltar i försöksverksamheten deltar på frivillig

basis är det viktigt att det på deltagande skolor finns olika elevsammansättningar utifrån socioekonomiska faktorer och att vid utvärderingen särskilt uppmärksamma eventuella skillnader. Vidare är det vid utvärderingen intressant att närmare studera förhållandet mellan och effekterna av summativ respektive formativ bedömning.

### **Förvaltningens förslag**

Förvaltningen föreslår att utbildningsnämnden överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande till kommunstyrelsen som svar på remissen. Beslutet föreslås justeras omedelbart.

### **Bilaga**

Remisspromemoria - En försöksverksamhet med betyg från årskurs 4.